

számítógépiparnak hosszú időbe telt mindezt felfognia. Mióta a monopolisták szorítása enyhült – az utóbbi három évben – rengeteg behoznivalójuk van a számítógépeknek, de bátorság!

Mi volt eddig az információs szakember? Egyszerű nyomdagép. Márpedig igaz ugyan, hogy a nyomtatás és betűszedés „fekete mágiaja” évszázadokig tartotta magát, végül kapitulált a „desktop publishing” előtt. „Én csak tudom, hiszen elbocsátott szedő vagyok magam is” – vallja be a szerző.

A mai okos multimédia számítógépek videót és hanganyagot kezelnek, és CD-ROM-meghajtóval ékeskednek. Ezért sok információs szakember esett abba a csapdába, hogy azt higgye: a multimédia lelke a CD-ROM. Nem az. Az is csak látszat, hogy a CD-ROM visszaadta az információkeresés irányítását a felhasználó kezébe. Elfelejtjük, hogy a CD-re valahol messze egy információs szakember vitte fel az információt! A CD-ROM-on kezdetben csak szavak és számok voltak (a „gépkocsi” még mindig csak a „lovat” helyettesítette). Most már színeket, hangokat, mozgóképeket is tárol, de a CD-ROM mégsem azonos magával a multimédia forradalommal!

A CD-ROM nem több, mint olcsó és kényelmes médium a nagy tömegű információ átadására. A CD-

ROM-ot ki fogja szorítani a széles hullámsávú optikai kábel, amely lehetővé teszi, hogy a felhasználó ott „csapolja meg” az információs rendszereket, ahol neki tetszik – információs szakemberek nélkül. Az információs társadalomban mindnyájan információs szakemberek leszünk. Akkor azonban az információ sem csupán kódolt betűket és számokat jelent, hanem sokkal közelebb áll majd a valósághoz. Félresöpörjük majd azt a „balról jobbra” mentalitást, ami az egész nyugati világ kultúráját meghatározta, és végigsétálva a körön, visszatérünk a kiindulási ponthoz. Újra úgy fogunk tanulni, hogy utánozzuk a valódi világot. Azt a világot, amelyben szín, hang, mozgás van. Nem ezt az „aszpikba fagyott” mostanít, amely betűkben és számokban jelenik meg előttünk a képernyőn. „Majd akkor elkezdhetünk – esetleg – kommunikálni” – üzeni John Barker az információs szakembereknek.

/BARKER, J.: *Information Workers Arise – cast off your chains.* = *Information World Review*, 1992. nov. p. 28–29./

(Sándori Zsuzsanna)

A folyóirat-terjesztő cégek változó szerepköre

A meglehetősen nagy folyóirat-kiadás – az *Ulrich* jegyzéke 12 ezer kiadó 120 ezer címét tartalmazza, az összforgalom költsége eléri az 1,35 milliárd fontot – az utóbbi időben veszít dinamikájából. A legfontosabb vásárlónak minősíthető könyvtárak költségvetése nem képes követni az áremelkedést, s a könyvtárosok egyre kíméletlenebbül vizsgálják, melyik folyóirat használata érdemli meg az egyre dráguló előfizetést. Ha nem kell az egész folyóirat, az nem jelenti, hogy nincs szükség a benne megjelenő cikkekre. Növekszik tehát annak jelentősége, hogy ki tudja gyorsabban, másoknál megbízhatóbban szolgáltatni az igényelt cikkeket. Megszületik a folyóirat-tartalomról tájékoztató, online lekérdezést biztosító adatbázis, összekötve a szükséges cikk azonnali rendelkezésre bocsátási lehetőségével. Ehhez már nem okvetlenül szükségese-k közvetítőként a könyvtárak, a kutatók maguk is elvégezhetik a keresést-rendelést.

E tendenciákat a folyóirat-terjesztő cégeknek is követniük kell, tehát fokozatosan egyre változatosabb

szolgáltatásokat kell nyújtaniuk a piaci érdekeltek igényei szerint. Az elektronizáció térhódításával, a hálózati technológia elterjedésével csak a tőkeerős, technológiailag változtatni képes folyóirat-terjesztők maradnak meg a piacon: máris látható, hogy ezek száma viszonylag alacsony, s egyre csökken. A nagy terjesztő cégek, melyek közé sorolható a *Blackwell Group* is, egyre nagyobb figyelmet fordítanak az egyéni igények kielégítésére, s e szempontból mind nagyobb jelentőségre tesz szert a cikk számítógépes szolgáltatási lehetősége. Így előbb-utóbb megközelítjük a papírfogyasztó tudományos kommunikáció végét. Erre a versenyben maradásra igényt tartó terjesztő cégeknek mind jobban oda kell figyelniük.

/COX, J.: *The changing role of the subscription agent.* = *Interlending and Document Supply*, 20. köt. 3. sz. 1992. p.108–110./

(Sonnevend Péter)